

A 354790

Ernest Querol Puig
✓

ELS VALENCIANS I EL VALENCIÀ

Usos i representacions socials

10
denes
E D I T O R I A L
2000

ÍNDIX

	<u>Pàg.</u>
Invitació.....	15
Presentació: la sociolingüística no és un arbre	17

PRIMERA PART:

DIFERENTS APROXIMACIONS A L'ESTUDI DE LES RELACIONS INTERLINGÜÍSTIQUES

CAPÍTOL 1. ELS MODELS D'ESTUDI DE LES RELACIONS INTERLINGÜÍSTIQUES

Introducció: No enterrar-se en els fonaments.....	21
1.1. LA REPRESENTACIÓ DELS MODELS D'ESTUDI DE LES RELACIONS INTERLINGÜÍSTIQUES.....	23
1.1.1. El panorama actual: paradigmes, models i factors	23
1.1.1.1. El concepte de paradigma	23
1.1.2. Un model general a partir de tres models particulars.....	27
1.1.2.1. Model segons les llengües estudiades	27
1.1.2.1.1. El model monari	27
1.1.2.1.2. El model binari	27
1.1.2.1.3. El model ternari	29
1.1.2.2. Model segons el nombre de factors estudiats	29
1.1.2.2.1. Estudis que consideren un factor.....	29
1.1.2.2.2. Estudis que consideren dos factors.....	30
1.1.2.2.3. Estudis que consideren tres factors.....	34

1.1.2.3. Model segons els paradigmes sociològics.....	34
1.1.2.3.1. El paradigma dels fets socials.....	36
1.1.2.3.2. El paradigma del comportament social	37
1.1.2.3.3. El paradigma de la definició social	39

CAPÍTOL 2. L'ESTUDI DELS PROCESSOS DE SUBSTITUCIÓ LINGÜÍSTICA

2.1. ELS PROCESSOS DE SUBSTITUCIÓ LINGÜÍSTICA.....	45
2.1.1. La interposició.....	47
2.1.1.1. La vivència de la interposició	48
2.1.1.2. Les repercussions de la interposició.....	48
2.1.2. Minorització o substitució: la interposició i l'aïllament	49
2.1.2.1. Substitució-minorització.....	50
2.1.3. Altres propostes per a l'estudi dels processos de substitució	51
2.1.3.1. Els processos de substitució com a tria.....	52
2.1.3.2. Els processos de substitució com a migració	56
2.1.3.3. Analogia entre els processos de substitució lingüística i les relacions familiars.....	56
2.1.4. L'oposició continuïtat / discontinuïtat.....	57
2.1.5. Les categories fonamentals i els processos de substitució lingüística.....	58
2.1.6. Reflexió final sobre la terminologia	61
2.1.6.1. La terminologia com a representació	61

CAPÍTOL 3. LES VARIABLES INTERMÈDIES EN LES EXPLICACIONS DEL COMPORTAMENT LINGÜÍSTIC

3.1. LES APORTACIONS DELS ESTUDIS QUE CONSIDEREN TRES FACTORS PER EXPLICAR L'ÚS LINGÜÍSTIC	65
3.1.1. Les actituds	66
3.1.2. La motivació	71
3.1.3. La identitat	73
3.1.3.1. La teoria de la identitat social	73
3.1.3.2. Aportacions de la teoria de la vitalitat etnolingüística.....	75

SEGONA PART:

CAPA UN NOU MARC TEÒRIC I METODOLÒGIC

CAPÍTOL 4. PLA DE RECERCA: LES HIPÒTESIS

4.1. SOBRE LA REPRESENTACIÓ DE LES LLENGÜES I LA XARXA SOCIAL.....	89
4.2. EL GRUP SOCIAL DE REFERÈNCIA.....	90

CAPÍTOL 5. DESCRIPCIÓ DELS INSTRUMENTS DE RECERCA I ANÀLISI

5.1. DESCRIPCIÓ DELS INSTRUMENTS DE RECERCA.....	93
5.2. DELIMITACIÓ DE LA MOSTRA.....	95
5.2.1. La selecció del nivell	95
5.2.2. Disseny de la mostra	95
5.3. LES SESSIONS D'ENQUESTA	97
5.4. DESCRIPCIÓ DELS INSTRUMENTS D'ANÀLISI.....	98
5.4.1. Tractament estadístic dels resultats de l'enquesta	98
5.4.2. Tipus d'anàlisi estadística	98

TERCERA PART:

ELS USOS I LES REPRESENTACIONS DE LES LLENGÜES AL PAÍS VALENCIÀ

I ANÀLISI ESTADÍSTICA I DESCRIPCIÓ DELS RESULTATS OBTINGUTS EN LA RECERCA 99

CAPÍTOL 6. RESULTATS GENERALS

6.1. RESULTATS RESPECTE A LA MOSTRA	101
6.1.1. L'extracció social	103
6.1.2. Tipus d'ensenyament	105
6.1.3. Tipus d'aglomeració.....	105
6.1.4. L'àmbit territorial	105
6.1.5. Zona lingüística històrica.....	105
6.2. LA FIABILITAT DE L'ENQUESTA	106
6.3. LES DADES SOCIOESTADÍSTIQUES	106
6.3.1. Edat	106

6.3.2. Sexe	106
6.3.3. Origen dels alumnes.....	106
6.3.4. Extracció social dels progenitors	107
6.3.5. Nivell d'estudis	108
6.4. LENGÜES APRESSES	109
6.4.1. Les llengües dels alumnes	109
6.4.2. Les llengües dels pares	110
6.4.3. La transmissió lingüística intergeneracional.....	111
6.5. LENGÜES USADES	113
6.5.1. Idioma utilitzat per respondre l'enquesta	113
6.5.2. Relació de l'ús amb la primera llengua apresada.....	114
6.5.3. Llengua de l'enquestador---llengua de l'enquesta.....	118

CAPÍTOL 7. RESULTATS DE LES VARIABLES QUE INTERVENEN EN LES HIPÒTESIS

7.1. NIVELL D'ÚS DE LES LENGÜES	119
7.2. LA REPRESENTACIÓ DE LES LENGÜES.....	124
7.3. LA XARXA SOCIAL INTERPERSONAL DE COMUNICACIÓ	124
7.4. EL GRUP DE REFERÈNCIA	125
7.4.1. Resultats de la prova d'assignació.....	126
7.4.1.1. Caracterització dels grups lingüístics.....	126
7.4.1.2. Autocategorització de pertanyença	127
7.4.1.2.1. Primera llengua apresada—autocategorització del grup lingüístic	128
7.4.1.2.2. Autocategorització de pertanyença—utilització efectiva de les llengües.....	130
7.4.1.3. Combinacions del grup de referència	131
7.4.1.3.1. Primera llengua apresada—Grup lingüístic desitjat.....	132
7.4.1.3.2. Grup lingüístic segons l'ús—Grup lingüístic desitjat.....	133
7.4.1.3.3. Grup lingüístic autocategoritzat—Grup lingüístic desitjat.....	135

CAPÍTOL 8. RESULTATS D'ALTRES VARIABLES

8.1. LA REPRESENTACIÓ DE LES LENGÜES SEGONS	
EL QÜESTIONARI DE GILES	137
8.1.1. La representació del valencià segons el qüestionari de Giles	141
8.2. LA IDENTITAT.....	141
8.3. MOTIVACIONS INTEGRATIVES I INSTRUMENTALS	141
8.3.1. Motivacions instrumentals en castellà	141
8.3.2. Motivacions instrumentals en valencià.....	142
8.3.3. Motivacions integratives en castellà	142
8.3.4. Motivacions integratives en Valencià	142
8.4. POR D'ASSIMILACIÓ	142
8.5. QUALIFICACIONS ACADÈMIQUES.....	142

CAPÍTOL 9. COMBINACIONS DE RESULTATS ENTRE VARIABLES

9.1. CREUAMENTS DE VARIABLES AMB LES DADES	
DELS RESULTATS GENERALS	145
9.1.1. Gènere	145
9.1.2. Extracció social	146
9.1.3. El tipus d'ensenyament	147
9.1.4. Zona lingüística històrica.....	148
9.1.5. Tipus d'aglomeració	149
9.1.6. Segons l'idioma triat per a respondre l'enquesta	150
9.2. CORRELACIONS ENTRE VARIABLES	150
9.2.1. Anàlisi de les correlacions	150

II INTERPRETACIÓ	157
------------------------	-----

CAPÍTOL 10. DISCUSSIÓ DE LES HIPÒTESIS

10.1. INTERPRETACIÓ DE LES DADES	157
10.1.1. Subhipòtesi 1 ^a	157
10.1.1.1. Resultats globals.....	158
10.1.1.2. Resultats de les correlacions	158
10.1.2. Subhipòtesi 2 ^a	165

10.1.3. Subhipòtesi 3ª.....	166
10.1.4. Subhipòtesi 4ª.....	169
10.1.5. Hipòtesi general	174
10.1.5.1. L'anàlisi discriminant	174
10.1.5.2. L'anàlisi de regressió múltiple	182
10.1.5.3. Les Tècniques d'inducció per grafs (SIPINA).....	185
10.2.- CONCLUSIONS DE LA RECERCA EMPÍRICA	193

III TEORITZACIÓ

CAPÍTOL 11. INTEGRACIÓ TEÒRICA I CONCLUSIONS

11.1. LES ETAPES DE LA CONSTRUCCIÓ	197
11.2. DE L'ARBRE A LA SEMIRETÍCULA	202

BIBLIOGRAFIA.....	205
-------------------	-----

ANNEXOS

ANNEX I Disseny i descripció del qüestionari	219
ANNEX II Model d'enquesta en valencià	229
ANNEX III La identificació de l'extracció social	273
ANNEX IV Instruccions per a omplir l'enquesta	275
ANNEX V Estadístics descriptius dels ítems del qüestionari (ordenats segons la mitjana).....	277